

Порядок підготовки та складання огляду даних судової статистики про стан здійснення правосуддя місцевим судом

Типовий перелік питань для проведення огляду даних судової статистики про стан здійснення правосуддя місцевим судом

1. Загальні показники надходження справ і матеріалів за видами судочинства та категоріями справ.
2. Характеристика середньомісячного надходження справ та матеріалів на одного суддю (розрахунок навантаження за штатним розписом суду та за кількістю фактично працюючих суддів).
3. Кількість справ та матеріалів, які перебували на розгляді в суді.
4. Кількість розглянутих справ за категоріями.
5. Результати розгляду справ.
6. Кількість засуджених, вироки стосовно яких набрали законної сили (для місцевих загальних судів).
7. Склад засуджених, їх розподіл за видами та мірами покарання (для місцевих загальних судів).
8. Кількість справ, що розглянуті понад строки, встановлені процесуальним законодавством.
9. Кількість справ, що залишилися нерозглянутими на кінець звітного періоду, у т.ч. провадження яких зупинено.
10. Причини та строки відкладення розгляду справ.
11. Кількість заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами, які перебували на розгляді в суді, результати їх розгляду.
12. Кількість клопотань, подань, заяву у порядку виконання судових рішень, які перебували на розгляді в суді, результати їх розгляду.
13. Зазначити (за наявності) фактори, що породжують зміну динаміки показників судової статистики.
14. Ефективність діяльності суду.

Методичні рекомендації до порядку проведення огляду даних судової статистики про стан здійснення правосуддя

Огляд даних судової статистики за певний період проводити в порівнянні з минулим (минулими) аналогічним періодом не забуваючи про те, що аналізуючи динаміку збільшення або зменшення показників для порівняння між роками використовується формула:

2019 рік

_____ x 100% - 100%

2018 рік

Щоб викладена інформація більш наочно сприймалася користувачами аналітичного дослідження, її доцільно додатково висвітлювати у вигляді діаграм, таблиць, гістограм, побудову яких виконувати в Excel.

Характеризуючи окремі категорії справ потрібно висвітлювати як надходження справ, загальну кількість, що знаходилася на розгляді, результати розгляду та ефективність розгляду, необхідно показати і такі дані як чисельність населення області, району, району в містах, місті, його розподіл за віковими групами, зайнятість тощо.

Навести негативні та позитивні приклади: порушення вимог законодавства (тяганина із розглядом справ, низька якість їх розгляду), або позитивна практика оптимізації розгляду справ.

На завершення огляду обов'язково зробити відповідні висновки та надати свої пропозиції щодо поліпшення роботи суду.

Огляди потрібно проводити щорічно, одразу після звітнього періоду.

Терміни подання оглядів співпадають з термінами подання звітності з метою покращення якості та достовірності звітів, адже, проводячи аналіз показників (який проводиться при написанні огляду даних судової статистики), наприклад, порівнюючи з попереднім звітним періодом, можна виявити помилки, що не були виявлені під час формування звіту і таким чином своєчасно внести відповідні зміни до форм звітності.

Розрахунок показників ефективності діяльності суду

Для аналізу ефективності діяльності суду використовуються показники які отримують з офіційної судової статистики та даних АСДС:

Максимальна кількість справ на одного суддю дає можливість оцінити рівномірність навантаження на одного суддю як у межах одного суду, так і в порівнянні з іншими судами відповідного рівня та юрисдикції. Може виступити одним із обґрунтувань доцільності запровадження реорганізаційних перетворень у межах конкретного суду. Також дає можливість при комплексному використанні з іншими показниками оцінити ефективність діяльності суду. Дані для розрахунку показника отримують з офіційної судової статистики та даних системи діловодства; Показник розраховується шляхом простої калькуляції на підставі показників судової статистики.

Коефіцієнт розгляду справ один із доцільних і об'єктивних показників, який дає можливість оцінити, наскільки успішно суд працює над розглядом справ. Це один з основних показників, рекомендований Європейською комісією з питань ефективності правосуддя (ЄКЕП). Показник розраховується шляхом простої калькуляції на підставі показників судової статистики та обчислюється як кількість розглянутих за звітний період справ, поділена на кількість нових справ та матеріалів. Якщо коефіцієнт більше, ніж 100%, це означає, що залишок нерозглянутих справ зменшується. Якщо, відповідно, цей показник нижчий, ніж 100%, то залишок нерозглянутих справ збільшується.

Зворотний часовий коефіцієнт розгляду справ (або час, необхідний для повного розгляду справи) один із показників, рекомендованих ЄКЕП, який дає можливість наочно оцінити ефективність діяльності суду. Цей показник є особливо актуальним при порівнянні відповідних показників за різні звітні періоди. Якщо значення показника знижується, то це означає, що ефективність роботи суду з розгляду справ росте. Показник розраховується шляхом простої калькуляції на підставі показників судової статистики. Обчислюється як кількість днів у звітному періоді (рік – 365), поділена на відношення кількості розглянутих справ за звітний період до залишку нерозглянутих справ на кінець звітного періоду. Показник відображає, скільки днів не вистачило суду для завершення розгляду справ.

Зворотний коефіцієнт розгляду справ у вимірі людському ресурсу. Показник дає можливість наочно оцінити ефективність діяльності суду. Цей показник є особливо актуальним при порівнянні відповідних показників за різні звітні періоди. Якщо значення показника знижується, то це означає, що ефективність роботи суду з розгляду справ росте. Показник розраховується шляхом простої калькуляції на підставі показників судової статистики. Обчислюється як кількість суддів, що працювали в звітний період, поділена на відношення кількості розглянутих справ за звітний період до залишку нерозглянутих справ на кінець звітного періоду. Показник відображає, скільки суддів не вистачило суду для завершення розгляду справ.

Середня кількість розглянутих справ на одного суддю. Показник свідчить про ефективність роботи суду з розгляду справ порівняно із середнім (мінімальним та максимальним) навантаженням на одного суддю. Показник розраховується шляхом простої калькуляції на підставі показників судової статистики. Обчислюється як кількість розглянутих за звітний період справ, поділена на кількість суддів, що працювали в суді протягом звітного періоду.

Середня вартість розгляду справи. Показник дає можливість визначити собівартість розгляду однієї справи конкретним судом. Він може бути використаний у порівнянні з аналогічним показником між судами одного рівня і виду юрисдикції. Результати комплексної оцінки з іншими показниками можуть стати обґрунтуванням необхідності запровадження певних організаційних реформувань у судовій системі чи окремому суді. Показник розраховується на основі бухгалтерських даних та судової статистики. Фактичні видатки суду за звітний період, поділені на загальну кількість справ, що були на розгляді в суді за цей період. Фактичні видатки суду включають операційні видатки, оплату праці та капітальні видатки. Загальна кількість справ є сумою залишку від попереднього звітного періоду та всіх нових справ і матеріалів, що надійшли до суду за звітний період.

Середня кількість оброблених матеріалів на одного працівника апарату суду. Показник свідчить про ефективність роботи апарату суду з обробки матеріалів. Показник розраховується шляхом простої калькуляції на основі даних АСДС. Обчислюється як кількість оброблених за звітний період матеріалів, поділена на кількість працівників апарату, що працювала в суді протягом звітного періоду.

Середня тривалість розгляду справи. Показник дає можливість оцінити ефективність організації роботи суду щодо забезпечення оперативності розгляду судових справ, розумності часових меж розгляду справ судом. Також може знадобитися при запровадженні спеціалізації суддів за категорією справ та планування рівномірності навантаження на суддів. Показник розраховується шляхом обчислення за допомогою АСДС (Базові показники роботи суду розділ II рядок 5. Звіт за формою № 1-мзс розділ 4 рядок 9). Альтернативний метод – експертний огляд вибірки справ. Обчислюється як середнє арифметичне загальної тривалості розгляду справ за даними автоматизованої системи діловодства.

Кількість справ, розгляд яких триває понад один рік. Один із базових показників, що сигналізує про затримки у розгляді судових справ понад допустимий (розумний) час. Показник розраховується шляхом обчислення за допомогою АСДС. Просте актуальне число, що завжди доступне в автоматизованій системі діловодства суду. Вираховується при формуванні звіту за формою № 1-мзс – розділ 1 графа 7.

Відсоток скасованих та змінених рішень судами вищих інстанцій від загальної кількості рішень. Показник, який дає можливість оцінити якість результату судової діяльності – судового рішення. При значному показникові необхідно з'ясувати причини – вони носять об'єктивний (наприклад, зміна законодавства, судової практики) чи суб'єктивний (наприклад, неналежний рівень професійної підготовки суддів) характер. Залежно від причин, необхідно приймати відповідні організаційно-управлінські рішення. Показник розраховується на підставі даних судової статистики. Розраховується як відношення суми скасованих та змінених за звітний період рішень до загальної кількості винесених рішень.